

DELÅRSRAPPORT

JANUARI
-AUGUSTI

2019

"SAMHÄLLS- BYGGET FORTSÄTTER"

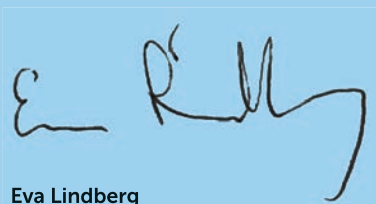
Det har inte gått någon förbi, att nära nog alla regioner och kommuner i landet kommer att behöva genomföra åtgärder för att minska kostnaderna. Att anpassa verksamheterna till en ökande befolkning med resurser som ökar betydligt långsammare är en tuff ekvation att lösa. Det kommer att krävas effektiviseringar för att motverka framtida försämringar av ekonomi och verksamhet.

Region Gävleborg är i ungefär samma läge som hela övriga kommun- och regionsverige. Kostnaderna måste minska och effektiviseringar göras. Men. Det ska ske på ett ordnat och rättvist sätt i Region Gävleborg. Politiken har bestämt några viktiga principer som ska ligga till grund för arbetet. Kostnadsänkningarna ska vara hållbara och ske inom ramen för en samordnad process tillsammans med medarbetarna. Alla verksamheter ska hjälpas åt efter förmåga, överallt, i hela länet. Kärnverksamhet ska säkras och patientsäkerhet värnas. Kostnadsänkningarna får inte förstöra för framtida, långsiktiga intäkt- och utvecklingsmöjligheter. Den här uppgiften tar vi oss an tillsammans – förtroendevalda, medarbetare och chefer – och det är så vi kommer att klara av den.

Den här mandatperioden ska Region Gävleborg utvecklas ytterligare som ledande regional utvecklingsaktör. Det arbetet sker redan på många sätt och med så många olika verktyg, tillsammans med väldigt många aktörer. Syftet med den regionala utvecklingen är att utveckla den moderna hållbara tillväxten. Region Gävleborg har stärkt arbetet och förutsättningarna för innovation och företagande, för kompetensförsörjning och matchning, och för forskning. En del av allt som gjorts kan du läsa om i den här rapporten.

Region Gävleborg ska fortsättningsvis bidra till att öka tillväxten men ska samtidigt minska ojämlikheten mellan människor i länet. En avgörande förutsättning för förtroende och gemenskap i samhället är att klyftorna mellan olika grupper minskar. Växer skillnaderna mellan grupper i socialt och ekonomiskt avseende, i avseende på makt och inflytande, då hotas på allvar förtroendet i samhälle. Idag växer klyftorna mellan människor lokalt, regionalt och nationellt.

I början av 2019 påbörjade Jämlikhetsutredningen sitt arbete. Utredarna har uppdraget att kartlägga den regionala bilden av hur ojämlikheten uppstår, ser ut och kan bemötas regionalt. Jämlikhet kan inte uppnås utan fakta. En individuell erfarenhet av ojämlikhet kan bortförklaras eller viftas bort, men kollektiva siffror över ojämlikhet kräver åtgärder. Om vi inte vet hur ojämn fördelningen av tillgångar och resurser är kan vi inte veta var vi ska börja. Jag tror att vi bara är i början av en omfattande diskussion om ojämlikheten i vårt land och i vårt län.

Eva Lindberg

Ordförande regionstyrelsen, Region Gävleborg.

RAPPORTERING AV MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Region Gävleborg har pekat ut fyra områden som anger riktningen för Region Gävleborgs arbete 2016-2019:
Hela Gävleborg ska leva och utvecklas, Ett grönt och hållbart Gävleborg, En välfärd att lita på samt
En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå.

Delårsrapportens del i styr- och budgetarbetet

Allt arbete i Region Gävleborg utgår från politisk inriktning 2016-2019 som antogs av regionfullmäktige 2016. Inriktningen består av fyra övergripande områden: Hela Gävleborg ska leva och utvecklas, Ett grönt och hållbart Gävleborg, En välfärd att lita på samt En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå.

Den budget som regionfullmäktiges beslutar om anger varje år hur den politiska inriktningen ska förverkligas. Budgeten tillsammans med regionstyrelsens och nämndernas årsplaner prioriterar och anger regionens årliga arbete. Utifrån årsplanerna antas verksamhetsplaner som styr vilka aktiviteter som ska genomföras under året. Budget och årsplaner följs sedan upp i delårsrapport och årsredovisning. Denna delårsrapport redovisar hur arbetet med att implementera 2019 års budget har gått från januari-augusti 2019.

Rapportering av mål och måluppfyllelse

Hela Gävleborg ska leva och utvecklas

Infrastruktur

Under 2019 har samarbeten kring infrastruktur, transportstråken Ostkustbanan och Botniska korridoren utvecklats och stärkts mellan regioner, kommuner och näringsliv. Samarbetet har även fått genomslag på både den nationella och den europeiska nivån. EU-kommissionen har ställt sig bakom förslaget att Botniska korridoren är en av EU:s tio högst prioriterade transportkorridorer. Samtidigt har regeringen beslutat att en etapp dubbelspår ska byggas på Ostkustbanan sträckan Gävle-Bergby i mitten av 2020-talet.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är central för att hela länet ska leva och utvecklas. Genom en väl fungerande kollektivtrafik utökas arbets- och studiemarknaderna. Över länsgränserna har SJ-samarbetet ökat resandet mot Arlanda, Stockholm, och samarbetet med UL har ökat resandet mellan Gävle och Uppsala. Tillsammans med Dalarna, Västmanland och Örebro pågår "Långsiktigt program för Tåg i Bergslagen".

Ett arbete pågår för att öka tågtrafikens robusthet. Region Gävleborg har nu en första leveransplan för de tre Reginafordon som X-trafik kommer att överta från UL under början av 2020. Fram till dess har X-trafik nu 1-2 reservfordon från Transitio.

I oktober lanseras Hudiksatsningen, med bland annat halvtimmestrafik mellan Hudiksvall och Ljusdal, och ny stadstrafik i Hudiksvall.

Närtrafiken är en viktig del av möjligheterna för att hela länet ska leva och utvecklas och är nu utbyggd i hela Hälsingland. Förberedelser sker för Gästrikland till tabellskiftet i december.

Jämlikhetsutredning

Att motverka ojämlikheten och främja jämlikhet mellan människor är en viktig framtidsfråga. Minskad ojämlikhet är exempelvis ett av de 17 målen inom den

globala utvecklingsagendan Agenda 2030 som undertecknats av alla världens stats- och regeringschefer.

För att fördjupa kunskaperna om hur ojämlikheten ser ut i Gävleborgs län har Region Gävleborgs regionstyrelse initierat en jämlikhetsutredning. Syftet med Jämlikhetsutredningen är att ge en samlad beskrivning av skillnaderna i grundläggande livsvillkor mellan olika grupper i hela Gävleborgs län och att presentera en sammanställning av förslag till åtgärder för att minska skillnader i livsvillkor och hälsa mellan grupper.

Ett grönt och hållbart Gävleborg

Infrastruktur

Under 2019 driver och leder hållbarhetsnämnden via Ekocenter en bred samverkan mellan aktörer inom området fossilfria transporter. Syftet är att samordna insatser och utveckla samarbeten mot gemensamma målet att stärka utbud och infrastrukturen för fossilfria bränslen för att minska koldioxidutsläppen.

Det har blivit en god uppslutning och en samverkansplattform har byggts upp. Ett särskilt projekt att starta en utveckling av cirkulära affärsmodeller har påbörjats med Ekocenter som projektägare.

Kollektivtrafik

Med en välfungerande kollektivtrafik kan bilberoendet minskas. Den allmänna kollektivtrafiken – bussar och tåg i linjetrafik – är fossilfri sedan 2017. Under 2019 fortsätter arbetet med att göra hela den särskilda kollektivtrafiken fossilfri, bland annat genom förberedelser inför ny upphandling av taxiavtalen.

Folkhälsa och Hållbarhet

Under vintern 2018-2019 kom resultatet av två stora nationella undersökningar gällande folkhälsa och social hållbarhet; Hälsa på lika villkor och Öppna jämförelser - folkhälsa.

Under våren 2019 samverkade Region Gävleborg och länets kommuner i att genomföra fördjupande analyser av resultaten genom regional mötesplats för social hållbarhet, ett forum där länets aktörer utbyter kunskap och erfarenheter.

Syftet med analysworkshop var att få en förståelse för varför det ser ut som det gör i de olika kommunerna, samt utbyta erfarenheter mellan de som har liknande utmaningar för att i förlängningen kunna hitta effektivare lösningar för befolkningens hälsa.

En välfärd att lita på

Produktion

En del av den förändring som nu genomförs inom primärvården i länet är minskat antal läkarbesök och ökat antal besök hos sjuksköterskor. Flera enheter arbetar med att överföra arbetsuppgifter från läkare till sjuksköterska eller annan yrkeskategori som ett led i att använda resurserna effektivare. Den utökade vårdgarantin som gäller från årsskiftet 2018-2019 där man numera inkluderar samtliga legitimerade yrkeskategorier driver på denna förändring.

Kösituationen till operation har förbättrats något och totalt ser vi att antalet operationer har ökat. Inom sjukhusen är beläggningsgraden fortsatt hög.

Medarbetare

Den omfattande satsning som görs i syfte att göra förvaltningen oberoende av inhyrd personal har inneburit en nettoökning på 63 sjuksköterskor och 27 läkare med fast anställning inom Region Gävleborg, sedan årsskiftet.

I satsningen på chefers förutsättningar har biträdande chefer anställts, vilket bedöms ha stor betydelse för chefernas arbetsmiljö och möjlighet att vara bra ledare.

Barn och ungdomsråd

Hälso- och sjukvården inom Region Gävleborg har startat ett barn- och ungdomsråd. Medlemmarna i rådet är viktiga ögonöppnare när det gäller att förbättra bemötandet, omhändertagandet och vården av barn och ungdomar i länet. I barn- och ungdomsrådet kommer deras erfarenheter och synpunkter att tas tillvara i samråd och överläggningar med vårdföreträdare och chefer.

Kriteriet för att vara med i rådet är att man är mellan 10 och 20 år, och att man har erfarenhet av hur det är att få vård inom Region Gävleborg. Rådet har startat upp och haft två möten under våren 2019.

God och Nära Vård

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i januari 2019 att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet med att utveckla en god och nära vård i Gävleborg.

Sedan årsskiftet har fokus varit att skapa en struktur i arbetet, och göra treårsplaner för sju programområden. Varje programområde leds av en tvärsammansatt styrgrupp med verksamhetschefer från specialist-vård och primärvård, privata vårdaktörer och kommunal representation. Samtliga verksamhetschefer inom hälso- och sjukvården i Region Gävleborg sitter med i minst en av dessa sju styrgrupper, vilket visar att omställningen berör hela hälso- och sjukvården.

Några av de konkreta satsningar som just nu bygger framtidens vård är utveckling av digitala vårdmöten, patientkontrakt, mobila team, LIVA-appen, Framtidsbygget, utvecklad samverkan kring äldres hälsa, Kunskapsstyrning, utvecklad samverkan primärvård-sjukhusvård för folksjukdomarna, och fortsatt kompetensutveckling och utveckling av en god arbetsmiljö.

Hälso- och sjukvård ur patientens perspektiv

Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar för perioden januari till augusti ligger i genomsnitt på 79 procent, vilket är jämförbart med resultatet i hela landet. Inom telefontillgänglighet i primärvården uppvisar Region Gävleborg resultat på 92 procent jämfört med rikets 89 procent.

Trenden är positiv för väntande till operation och antalet genomföra operationer har ökat något. Antalet genomförda besök inom den sjukhusbundna specialistvården har ökat med 2,7 procent jämfört med samma period i fjol.

Responstiden inom ambulansen ligger väl under uppsatta målnivåer med 9,7 minuters responstid på prio ett larm, att jämföra med en målnivå på 15 minuter.

Förbättra kontinuiteten kring patienten

I takt med att oberoendet av inhyrd personal ökar, ökar också kontinuiteten, enligt mätning av andel besök till samma vårdgivare för patienter med fler än tre besök per år. Inom primärvården har vi fortfarande en del utmaningar framför oss gällande inhyrd personal.

En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå

Trygga och engagerade chefer

Region Gävleborg har arbetat vidare utifrån riktlinjerna som togs fram i projektet chefers förutsättningar. Totalt har ett trettiotal nya chefer anstälts inom enheter som tidigare haft stora personalgrupper. Omsättning av ledningspersonal har under perioden varit 7 procent.

Totalt har cirka 250 personer deltagit i chefsutbildning, introduktionsutbildning för medarbetare och chefer, samt riktade insatser i förändringsarbete.

Villkor och förmåner främjar hållbart arbetsliv

En särskild lönesatsning för sjuksköterskor, barnmorskor och biomedicinska analytiker genomförs under hösten 2019. Den tar sikte på särskilt yrkesskickliga inom avtalsområdet.

Ersättningen till undersköterskor och sjuksköterskor för arbete under obekvämtid på helger höjdes med 30 procent under 2018, och kvarstår under 2019. Syftet är att stärka förutsättningarna för bemanning på svårbemannade tider i dygnet-runt-verksamhet.

Inrangeringsförhandlingar för övergångsvillkor för medarbetare vid Bollnäs sjukhus har genomförts med samtliga kollektivbärande fackförbund på lokal nivå.

Lärande och ständig utveckling

Hittills i år har 800 personer haft utbildningspraktik inom Region Gävleborg eller hos underleverantörer, vilket motsvarar cirka 2 500 utbildningsveckor.

Satsningen på utbildningstjänster har fortsatt under året. Det innebär att sjuksköterskor kan läsa vidare till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön. Hittills i år har 54 sjuksköterskor studerat med utbildningstjänst.

En strukturerad omfördelning av ST-tjänster genomförs 2019-2020. Den innebär en ökning av andelen ST-tjänster inom primärvård och de verksamhetsområden inom slutenvård som har störst pensionsavgångar de kommande fem åren.

Region Gävleborg har startat ett projekt i syfte att förbereda sig för att kunna erbjuda bastjänstgöring (BT) från hösten 2020.

Under våren har ett internt rekryteringsteam tillsatts. Syftet är att effektivisera och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen samtidigt som vi höjer kompetensen inom kompetensbaserad rekrytering bland chefer och HR-specialister.

Hälsofrämjande arbetsplatser med en god arbetsmiljö

Arbetet med rehabiliteringsteam har fortsatt under 2019. Syftet med teamets arbete är att stödja rehabiliteringsansvarig chef i komplicerade rehabiliteringsärenden, bland annat genom att analysera ärendena och initiera lämpliga åtgärder.

För att säkerställa att Region Gävleborgs chefer har tillräckliga arbetsmiljökunskaper ska nya chefer delta i en grundläggande arbetsmiljöutbildning. Efter genomförd utbildning genomförs en obligatorisk arbetsmiljöcertifiering och vid halvårsskiftet 2019 var 66 procent av cheferna certifierade.

Måluppfyllelse

● Uppnått
 ◆ Delvis uppnått
 ■ Ej uppnått

Politiska satsningar och mål	Status	Prognos	Kommentar
Hela Gävleborg ska leva och utvecklas			
LOKAL NÄRVARO - REGIONAL UTVECKLING Gävleborg måste bli ännu mer närvarande i hela länet inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret.	●	●	Förslag till ny Regional utvecklingsstrategi - RUS har tagits fram. Implementering av Smart specialisering genomförs genom projekt Innovationsklivet. Kartläggningen av Region Gävleborgs lokala närvaro är genomförd och rapporterad till regionstyrelsen.
LOKAL NÄRVARO - REGIONAL UTVECKLING Ytterligare säkra och stärka den lokala välfärdsservicen inom och via organisationen.	◆	◆	Rapporten om det regionala utvecklingsarbetet är avslutad. När innehållet i lokal närvaro definierats kan vidare arbete i frågan ske.
MED JÄMLIKHET SOM MÅTTSTOCK EN LÅNGSIKTIG POLITISK AGENDA FÖR GÄVLEBORG Bidra till jämlika, förtroendefulla och rättvisa relationer. Öka jämställdhet mellan kvinnor och män respektive flickor och pojkar, öka möjligheterna för integration, samt öka möjligheterna för sysselsättning, i synnerhet för de som har en svag anknytning till arbetsmarknaden.	◆	●	Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen arbetar vidare. Under hösten genomförs en konferens för mötesplats social hållbarhet. Arbeta med implementering av finansieringsstrategin för 1:1-medel pågår.
Bidra till att såväl vana som ovana deltagare upplever kulturaktiviteterna tillgängliga.	◆	●	Folkhögskolorna anordnade själva och genomförde kulturaktiviteter i samarbete med lokala och regionala kulturaktörer. Kultur Gävleborg har genomfört flera metodutvecklande projekt och verksamheter.
Barn är en prioriterad målgrupp för kultur.	◆	●	Länsgruppen för barnkulturfrågor arbetar med den nya webbplatsen Kulturmera. Arbetet med en kulturgaranti för barn och unga inom kulturområdet har startats. Projektet Bokstart fortsätter. Arbetet i och med att

		Barnkonventionen blir lag har intensifierats.
Att främja likvärdiga förutsättningar för kulturlivet och göra det tillgängligt för alla i hela länet.	 	Kulturverksamheten har aktivt arbetat med nya samarbetspartners och nya platser att verka på. Aktiviteter har genomförts i länets alla kommuner. Information om befintliga bidragsformer har genomförts med syfte att öka spridningen av bidrag i länet. En pilotomgång för en regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola har startats.
Satsning på ökad lokal tillgänglighet till kultur genom ökad digitalisering ska göras.	 	Utvecklingsprojekt som exempelvis VR-utveckling och pilotprojekt tillsammans med kulturskola och bibliotek har bedrivits. Arbetet med att uppdatera Kultur Gävleborgs tillgänglighetsplan har påbörjats, vilket märks på sociala medier där syntolkning används. Dialog har inletts med pensionärsorganisationer om digital delaktighet.
En fungerande Närtrafik ska säkerställas där reguljär linjetrafik inte kan erbjudas	 	Närtrafiken är utbyggd i Hälsingland. Utbyggnad av Närtrafik Gästrikland sker under hösten.
Utveckla och stärka påverkansarbetet kring medel och regelverk för bredband	 	Region Gävleborg har varit ledande i samverkan med länets samtliga kommuner och länsstyrelsen för en utbyggnad av bredband i enlighet med länets bredbandsstrategi. Region Gävleborg har medverkat i utformningen av ett nytt bredbandsstöd. Ett förslag till regional handlingsplan för bredband 2019-2025 har godkänts politiskt att skickas ut på remiss.
Arbetet för utbyggnad av Ostkustbanan i närtid ska fortsätta	 	Arbete med förberedelser inför kommande inriktningsplanering. Stöd till bolaget Nya Ostkustbanan i arbete med att påverka nationell nivå. Projektet Botniska korridoren har startat med kommande första styrgruppsmöte.

En välfärd att lita på			
GOD OCH NÄRA VÅRD - Utveckla den nära vården			Täckningsgraden är högre än den uppsatta målnivån och ligger fortsatt på en nivå kring 60 procent.
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN UR PATIENTENS PERSPEKTIV - Förbättra tillgängligheten			Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar är i genomsnitt 79 procent. Antalet genomförda operationer har ökat något. Antalet genomförda besök inom specialistvården på sjukhus har ökat med 2,7 procent.
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN UR PATIENTENS PERSPEKTIV - Förbättra kontinuiteten kring patienten			I takt med att oberoendet av inhyrd personal ökar, ser vi också att kontinuiteten ökar. Gävleborg ligger något under genomsnittet nationellt.
JÄMLIKT- OCH HÄLSOFRÄMJANDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRD – Effektivare omhändertagande vid psykisk sjukdom			Samtliga hälsocentraler har deltagit i Brief Intervention, en modell för integrerad primärvårdspsykiatri som ger en kort väntetid till psykologiska insatser. En särskild remissmall har framtagits för att underlätta vårdflödet.

Ett grönt och hållbart Gävleborg			
Bidra till att länets självförsörjningsgrad inom livsmedelsproduktionen ökar			Handlingsplanen för den Regionala Livsmedelsstrategin har antagits av regionstyrelsen. Fortsatt projektsamarbete mellan LRF, Region Gävleborg och Länsstyrelsen för implementering och genomförande av planen har påbörjats
Tillgång till fossilfria bränslen i hela länet			Möten och seminarium med politiker och tjänstepersoner i kommunerna har genomförts. Syftet är att utforma strategier för att kunna uppnå fossilfrihet i transportsektorn senast 2030.
Arbetet för ett jämlikt Gävleborg står i fokus 2019			Samverkanswebben är uppdaterad med verktyg och kunskapsstöd för jämlik hälsa. Kommunikation med och information till bland andra Länsstyrelsen, kommunerna och NSFG nätverk för strategisk folkhälsa i Gävleborg.

Konceptet sociala investeringar ska fortgå och vidareutvecklas			Tre sociala investeringar beviljade och är under uppstart i länet.
Andelen fossilfritt bränsle inom den särskilda kollektivtrafiken ska öka			91,6 procent av den särskilda kollektivtrafiken är fossilfri.

En politik för fler jobb och högre utbildningsnivå			
JOBBS OCH UTBILDNING Sysselsättningen ska öka och arbetslösheten sjunka.			Projektet SlfA Stödande insatser för anställningsbarhet förväntades kartlägga 300 nyanlända. Projektet eXtra stöd startade i augusti 2018. I slutet av juni 2019 hade 611 deltagare påbörjat i projektet. Fram till 30 juni 2019 har 367 deltagare avslutat projektet. Utifrån resultaten i självskattningsenkäten har 31 procent avslutats till arbete och 22 procent till studier av något slag.
JOBBS OCH UTBILDNING Region Gävleborg ska tillsammans med relevanta aktörer bidra till att integrationen via utbildning, praktik eller arbete förbättras.			I nuläget finns inom Region Gävleborg 28 kandidater till svensk legitimation i vårddyrke från länder utanför EU/EES. Det är 22 läkare, 4 biomedicinska analytiker samt 2 personer från andra yrkesgrupper. 6 kandidater har under året gått vidare till AT eller ST. Anställda i utbildning med bibehållen lön eller utbildningsbidrag är 54 personer till specialistsjuk-sköterska/barnmorska, 56 personer till sjuksköterska samt 17 personer till medicinsk sekreterare.
Bidra till utveckling och samverkansformer som leder till ökad sysselsättning.			Strategiska bristyrken har identifierats och handlingsplan har tagits fram. Antalet beviljade yrkeshögskoleplatser har ökat jämfört med 2018. Microsofts etablering i länet har inneburit arbete för att skapa kontakter med företag som blir underleverantör till företaget. Projekt ValidX har utvecklat en modell för branschvalidering.

Miljöprogrammet		
För att kunna mäta och följa upp miljömålen har vi identifierat en indikator per miljömål som kvantitativt får visa hur vi ligger i förhållande till målet. Detta plus genomförda aktiviteter, ger en sammantagen bedömning av måluppfyllelse.		
Ökad energieffektivitet	 	Energianvändningen har minskat genom löpande energieffektiviseringar/ optimeringar i ordinarie drift.
Miljöbyggnad vid byggnationer	 	Miljö och energikrav ställs vid byggprojekt. Miljösamordnare för Framtidsbygget anställd, för att kvalitetssäkra gentemot ställda krav.
Miljöpåverkan kemikalier och läkemedel	 	Fortsatt arbete med att förskriva antibiotika rätt. Två ST-utbildningar med läkemedels miljöpåverkan. Minskad förskrivning av diklofenak, utifrån ett mål från Läkemedelskommittén. Implementering av rutin för grävning inom vattenskyddsområdet. Släckvattenplan framtagen för att undvika förorening av grundvattentäkt. Kemikaliekrav ställda vid städentreprenad.
Utsläpp av klimatpåverkande anestesigaser	 	Mängden lustgas är ungefär konstant, övriga anestesigaser minskar.
Koldioxidutsläppen från resor med bil	 	Koldioxidutsläppen från våra resor med bil i tjänsten har ökat jämfört med delåret 2018. Aktiviteter som genomfört under våren är: Genomgång av rutinen att "mötas och resa i tjänsten", se filmen "res smart" samt hur man har ett distansmöte.
Resor med kollektivtrafik	 	Indikatorn visar på en minskning av resor med kollektivtrafik. Vissa avgångar som tidigare kördes med X-tåg körs nu av SJ och där gäller inte alla X-trafiks biljetter. Utfallet pekar på överflytt till SJ-resor, vilket kommer utredas.

Förnybara drivmedel		Andel förnybara drivmedel har ökat. Verksamhetsbilar; el har ökat, nya dieslbilar som plockats ut efter årsskiftet kan nu tankas på HVO. Även bland våra hyrbilar har etanol ökat, laddhybrider har börjat användas. Allmänt ökad låginblandning i bensin och diesel.
Materialåtervinning		Materialåtervinningen har ökat. Fortsatt införande av utsortering av plast och matavfall i länet.
Klimat- och miljöpåverkan från livsmedel		Indikatorn andelen ekologisk är på samma nivå som förra året. Verksamheterna har arbetat med att minska miljö- och klimatpåverkan från livsmedel genom att arbeta med matsvinn, fler vegetariska alternativ på matsedeln, plastbantning, miljöanpassade transporter, samt säsonganpassning av livsmedelsinköp.
PVC-fria produkter		Indikatorn PVC-fria vårdprodukter är samma som förra året. Fortsatt hög andel PVC-fria tappningskatetrar. Ang. urinpåsar och nutrition är det fortfarande begränsat utbud på marknaden av PVC-fria alternativ.

Finansiella mål

För god ekonomisk hushållning har finansiella mål särskilt angetts av regionfullmäktige. Soliditeten får inte understiga 30,0 procent. Region Gävleborg ska ha ett positivt resultat (inklusive värdeförändring av kortfristiga finansiella placeringar) som motsvarar 2,0 procent av verksamhetens nettokostnader. Respektive verksamhet ska bedrivas inom de budgetramar som regionfullmäktige har tilldelat.

Per den 31 augusti uppgick soliditeten till 43,0 procent. Resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader uppgick till 11,5 procent. Hälso- och sjukvårdsnämnden och hållbarhetsnämnden redovisade underskott medan styrelsen och övriga nämnder redovisade en ekonomi i balans eller överskott.

Prognosen för året pekar mot ett underskott för hälso-och sjukvårdsnämnden med -253 mnkr och hållbarhetsnämnden med -17 mnkr. Styrelsen och övriga nämnder prognostiserar en ekonomi i balans eller överskott. Resultat i förhållande till verksamhetens nettokostnader beräknas till 5,1 procent och soliditeten till 39,8 procent per den 31 december.

VERKSAMHETS- REDOVISNING

Region Gävleborgs uppdrag omfattar hälso- och sjukvård, tandvård, regional kollektivtrafik, regional kultur och utbildning, regional utveckling och regionalt tillväxtarbete samt länsplanering av regional transportinfrastruktur. Verksamheten leds av regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnder. Här är statistik som visar delar av verksamhetens produktion januari-augusti 2019.

Verksamhetsredovisning

Region Gävleborgs uppdrag omfattar hälso- och sjukvård, tandvård, regional kollektivtrafik, regional kultur och utbildning, regional utveckling och regionalt tillväxtarbete samt länsplanering av regional transportinfrastruktur. Verksamheten leds av regionfullmäktige, regionstyrelsen och nämnder. Här är statistik som visar delar av verksamhetens produktion januari-augusti 2019.

Hälso- och sjukvårdsproduktion

Sluten specialistvård

Det är marginella förändringar vad gäller den interna produktionen inom slutenvård. Vårdtiderna är något längre under 2019 jämfört med 2018, vilket sannolikt förklarar det marginellt lägre antalet vårdtillfällen. Vårdplatsantalet var fortsatt ansträngt med hänvisning till bemanningsutmaningarna för sjuksköterskor på vårdavdelningarna och arbetet med att minska inhyrningen. Aleris Bollnäs har något lägre produktion som delvis beror på lägre beställning 2019 än 2018.

Produktion	Aleris Bollnäs sjukhus	Intern produktion HoS	Totalt
Antal vårdtillfällen jan-aug 2019	3 104	23 844	26 948
Antal vårdtillfällen jan-aug 2018	3 349	23 934	27 283
Förändring 2018-2019	-245	-90	-335
Antal unika individer jan-aug 2019	2 327	17 362	19 689
Antal unika individer jan-aug 2018	2 514	17 752	20 266
Förändring 2018-2019	-187	-390	-577
Vårdtid jan - aug 2019	10 378	110 657	121 035
Vårdtid jan- aug 2018	11 817	109 338	121 155
Förändring 2018-2019	-1 439	+1 319	-120
Medelvårdtid jan-aug 2019	3,3	4,6	4,5
Medelvårdtid jan-aug 2018	3,5	4,6	4,4
Förändring 2018-2019	-0,2	+0,1	+0,1
DRG vikt jan-aug 2019	2 836	21 881	24 717
DRG vikt jan-aug 2018	3 011	22 370	25 381
Förändring 2018-2019	-175	-489	-664

Öppen specialistvård - Läkarbesök i öppen specialistvård

Tillgängligheten fortsätter att vara ett särskilt fokusområde i verksamheterna. Akutbesöken fortsätter att öka och förstabesöken att minska något första halvåret, vilket även detta bedöms bero på arbetet med att minska andelen inhyrd personal.

Produktion	Aleris Bollnäs sjukhus	Intern produktion HoS	Totalt
Antal akutbesök jan-aug 2019	7	6 601	6 608
Antal akutbesök jan-aug 2018	13	6 094	6 107
Förändring 2018-2019	-6	+507	+501
Antal förstabesök jan-aug 2019	3 894	37 267	41 161
Antal förstabesök jan-aug 2018	4 421	37 619	42 040
Förändring 2018-2019	-527	-352	-879
Antal återbesök jan-aug 2019	7 898	79 379	87 277
Antal återbesök jan-aug 2018	7 551	79 633	87 184
Förändring 2018-2019	+347	-254	+93

Besök akutmottagningar

Ökningen av antalet besök på akuten i Gävle fortsätter, medan Hudiksvall har lika många besök som 2018.

Besök akutmottagningar	Gävle sjukhus	Hudiksvall sjukhus	Totalt
Antal akutbesök jan-aug 2019	28 003	15 449	43 452
Antal akutbesök jan-aug 2018	27 230	15 450	42 680
Förändring 2018-2019	+773	-1	+772

Besöksstatistik i primärvården (egen regi)

Minskat antal läkarbesök och ökat antal sköterskebesök är en del av de förändringar som genomförs inom primärvården i länet. Minskat antal listade på regionens egna hälsocentraler är också en del av minskningen i totalt antal besök även om minskningen i listning saktat ner senaste året. Den utökade vårdgarantin i primärvården där man numera inkluderar samtliga legitimerade yrkeskategorier är också en drivkraft i denna förflyttning av arbetsuppgifter.

Personalkategori	Mottagningsbesök	Övriga besök	Telefonkontakt	Totala besök jan-aug 2019	Totala besök jan-aug 2018	Förändring %
Barnmorska	38 186	18	8 413	38 204	39 622	-4%
Fysioterapeut	48 657	1 012	9 383	49 669	51 346	-3%
Läkare	164 158	3 991	31 822	168 149	176 426	-5%
Sjuksköterska	144 625	9 756	265 349	154 381	150 911	+2%
Övrigt	55 090	3 223	16 575	58 313	58 767	-1%
Totalsumma	450 716	18 000	331 542	468 716	477 072	-2%

Beläggningsgrad

Gävleborg har näst minst antal vårdplatser i landet per 1000 invånare.

Beläggningsgraden är därför inte helt överraskande fortsatt hög. Disponibla platser och inskrivna har minskat i Bollnäs, i övrigt små förändringar.

Beläggningsgrad	Aleris			Totalt
	Bollnäs sjukhus	Medicin-Psykiatri	Operation	
Jan-aug 2019				
Disponibla vårdplatser i genomsnitt	33	170	139	342
Inskrivna patienter i genomsnitt	29	172	119	320
Beläggningsgrad i genomsnitt %	86%	102%	86%	94%
Jan-aug 2018				
Disponibla vårdplatser i genomsnitt	38	172	138	348
Inskrivna patienter i genomsnitt	33	170	117	320
Beläggningsgrad i genomsnitt %	86%	99%	85%	92%

Operationer

Faktisk väntan	0-60 dagar	> 60 dagar	0-90 dagar	> 90 dagar	Totalt
Jan-aug 2019	76%	24%	84%	16%	15 871
Jan-aug 2018	71%	29%	80%	20%	15 652

Antal väntande	0-60 dagar	> 60 dagar	0-90 dagar	> 90 dagar	Totalt
Jan-aug 2019	2 151	2 677	2 711	2 117	4 828
Jan-aug 2018	2 247	2 734	2 884	2 096	4 981

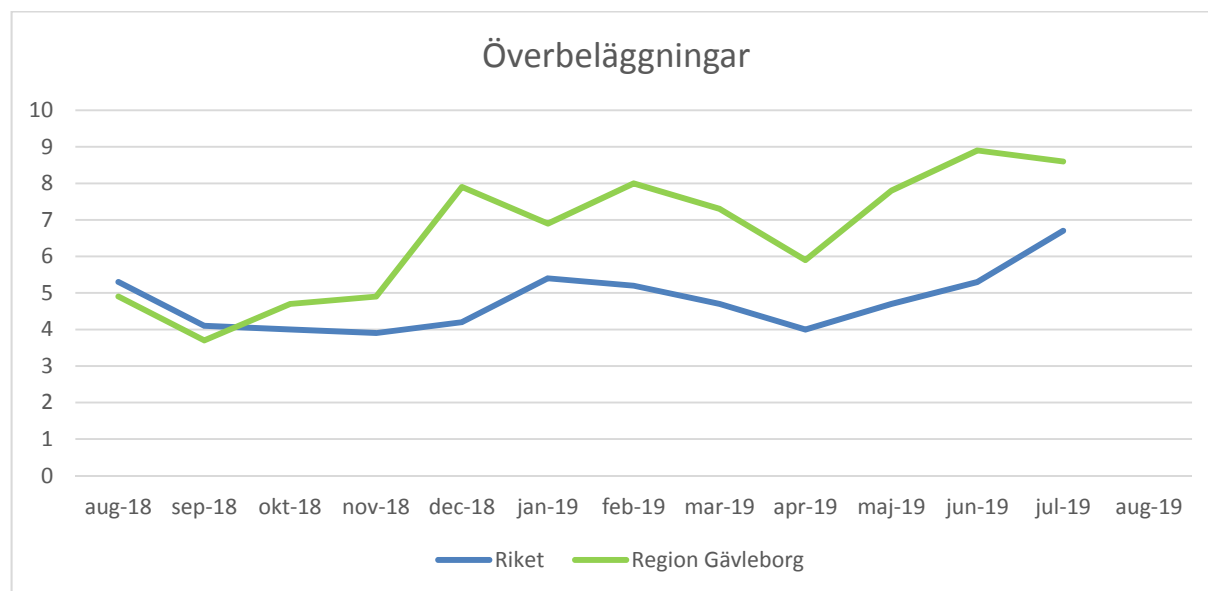
Antal operationer	Bollnäs	Gävle	Hudiksvall	Sandviken	Totalt
Jan-aug 2019	1 863	9 003	4 840	165	15 871
Jan-aug 2018	2 103	8 885	4 530	134	15 652
Förändring %	-11%	+1%	+7%	+23%	+1%

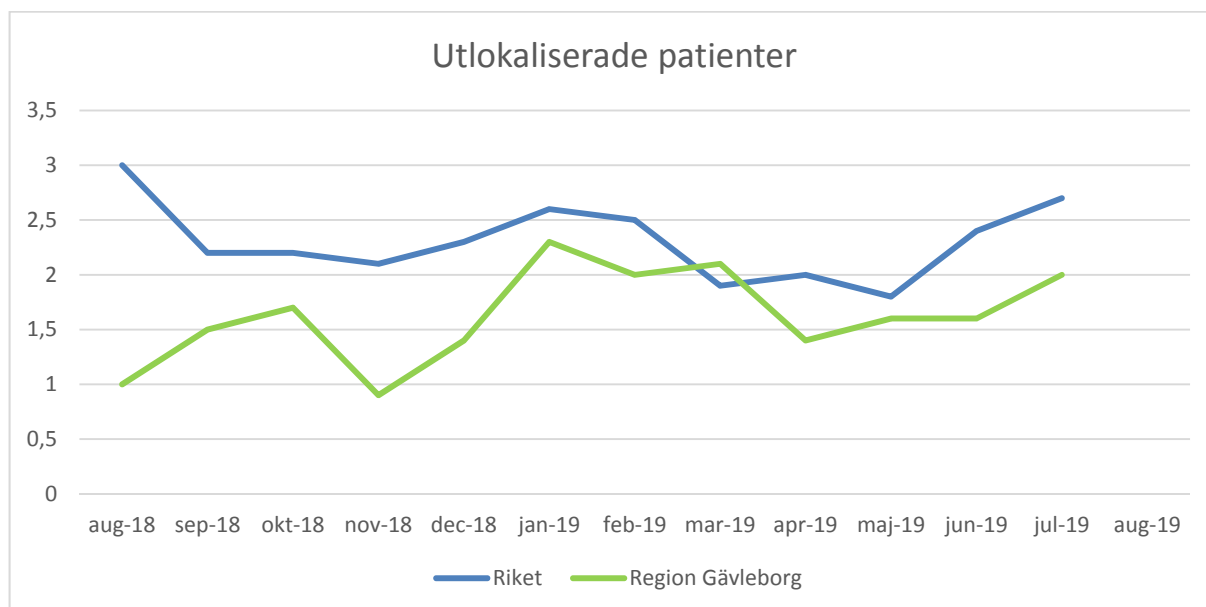
Överbeläggningar och utlokaliserade patienter per 100 disponibla vårdplatser

Överbeläggningar och utlokaliserade patienter har ökat något.

Antalet överbeläggningar, utlokaliseringar och disponibla vårdplatser mäts per avdelning och dag och rapporteras in per sjukhus. Rapporteringen sker för både somatisk slutenvård och psykiatrisk slutenvård.

En utlokaliserad patient definieras som en patient som är inskriven och vårdas på annan vårdenhet än den som har specifik kompetens och medicinskt ansvar för patienten. Resultatet nedan avser antal överbeläggningar per hundra disponibla vårdplatser och antal utlokaliseringar per hundra disponibla vårdplatser.

Tandvård

Region Gävleborgs uppdrag är att erbjuda en god tandhälsa på lika villkor åt befolkningen och att verka för en god tandhälsa. Första januari 2018 infördes avgiftsfri tandvård i Gävleborg för alla individer upp till och med 24 år, tidigare gällde 23 år.

Antal listade barn och unga inom tandvården

Avser 3-24-åringar	31 augusti 2019	31 augusti 2018	Förändring %
Folktandvården Gävleborg AB	64 276	64 987	-1,10%
Privata tandläkare	3 979	4 131	-3,80%
Avstår*	1 157	0	ingen jämförelse
Totalt	69 412	69 118	0,40%

*Avser individer 18 år eller äldre, som valt att avstå från undersökning trots att de fått minst 3 kallelser samt brev med information om de rättigheter som gäller för avgiftsfri tandvård upp till och med 24 år.

Antal fullständigt undersökta individer

Avser 3-24-åringar	31 augusti 2019	31 augusti 2018	Förändring %
Folktandvården Gävleborg AB	23 535	23 279	1,10%
Privata tandläkare	2 237	2 165	3,30%
Totalt	25 772	25 444	1,30%

Det har utförts mindre volym tandvård inom Region Gävleborgs särskilda tandvårdsstöd under perioden januari till augusti 2019 jämfört med samma period föregående år. Detta kan delvis förklaras med att det blivit svårare att rekrytera tandvårdspersonal vid vakanser inom privat och offentlig verksamhet.

Hälsoval

Inom Hälsoval Gävleborg ingick i augusti 41 hälsocentraler, varav 26 drevs i intern regi och 15 drevs externt.

Av länets befolkning var 38,2 procent listade vid en extern hälsocentral vilket var en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år.

Av länsinvånarnas läkarbesök, exklusive besöken på jourmottagningarna, genomfördes 39,0 procent på någon av de externt drivna hälsocentralerna vilket var i paritet med föregående år.

Den nya patientlagen som möjliggjort listning över länsgräns medförde att 1 420 personer boende i annat län listade sig vid en hälsocentral i Gävleborg vilket var en ökning med 122 personer jämfört med föregående år. I Gävleborg hade 927 invånare gjort val av hälsocentral i annat län vilket var en ökning med 117 personer.

Läkarbesök inom Hälsoval Gävleborg	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	Förändring %
Läkarbesök av listade vid internt drivna HC	144 940	152 503	-5,0%
Läkarbesök av listade vid externt drivna HC	92 762	90 986	2,0%
Totalt	237 702	243 489	-2,4%

Listade på Hälsocentraler

	Externt drivna HC		Internt drivna HC		Totalt	
	Augusti 2019	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2018	Augusti 2019	Augusti 2018
Eget val	90 951	91 422	131 453	130 428	222 404	221 850
Tilldelade	18 317	17 586	45 664	45 001	63 981	62 587
Totalt	109 268	109 008	177 117	175 429	286 385	284 437

Kollektivtrafik

Under perioden januari till augusti minskade antal resor med X-trafiks bussar och tåg med 3,1 procent. Främsta anledningen var att bidraget för fria resor för ungdomar mellan 12-18 år under sommarlovet togs bort av regeringen. Även minskat antal resor till följd av nedlagda asylboenden samt resor kopplade till överflyttning mellan X-tåg och SJ-tåg i samband med den nya tågsatsningen och det nya avtalet om utökad giltighet på SJ:s tåg har påverkat. Till följd av tågsatsningen har resorna med SJ-, UL och TIB ökat med 31,9 procent.

Resor	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	Förändring %
Antal resor med X-trafiks bussar	8 666 270	8 859 536	-2,2
Antal resor med X-tåget	531 328	632 493	-16,0
Summa resor med X-trafiks bussar och tåg	9 197 598	9 492 029	-3,1
Antal resor med SJ-, UL, och TIB	402 662	305 301	31,9
Antal resor via beställningscentralen	377 102	376 643	0,1
Totalt	9 977 362	10 173 973	-

Kultur och utbildning

Antalet deltagarveckor för Studiemotiverande folkhögskolekurser och Etableringskurs har minskat jämfört med samma period 2018. Det beror främst på att Arbetsförmedlingen anvisar färre deltagare, det är ändrade regler för tidiga insatser och nationellt har antalet tillgängliga platser minskat.

Ökningen av antalet kulturaktiviteter berodde på att Kultur Gävleborg var värd för Imagine riksfinal och att fler skolkonserter såldes inom verksamheten för barn och unga och konserter som genomförts med koppling till finskt förvaltningsområde.

Produktion	Jan - aug 2019	Jan - aug 2018	Förändring %
Antal deltagarveckor vid folkhögskolor	14 557	14 648	-0,6
Antal konferensveckor vid folkhögskolor	1 632	1 461	11,7
Antal portioner vid folkhögskolor	48 637	47 570	2,2
Antal konserter, dansföreställningar mm utförda av Kultur Gävleborg	360	357	0,8

Medarbetare

Antal årsanställda

Antalet årsanställda i medeltal var 6 568 vilket var 206 fler jämfört med föregående år. Tim-, fyllnads och övertid samt arbete under jour och beredskap ökade med 12 årsanställda under perioden. Månadsavlönade har ökat med 194 årsanställda. Ökningen består bland annat av chefer - en följd av minskade personalgrupper, administration och sjuksköterskor.

Medelantal årsanställda	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	Förändring antal
Månadsavlönade (tillsvidareanställda och vikarier)	6 008	5 814	194
Tim, fyllnadstid-, övertid, jour o beredskap	560	548	12
Totalt	6 568	6 362	206

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 5,4 procent under perioden vilket var en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med motsvarande period 2018. Antalet långtidssjukskrivna 90 dagar eller mer på hel- eller deltid var 241 i augusti. Detta var en minskning med 14 personer jämfört med augusti 2018.

Redovisning av sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	Förändring % - enheter
Total sjukfrånvaro	5,4	5,6	-0,2
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro 60 dagar eller mer	45,8	43,8	2,0
Sjukfrånvaro för kvinnor	5,9	6,3	-0,4
Sjukfrånvaro för män	3,6	3,3	0,3
Sjukfrånvaro i åldersgruppen <29 år	4,2	4,0	0,2
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	5,0	5,0	0,0
Sjukfrånvaro i åldersgruppen >50 år	6,2	6,8	-0,6

Personalomsättning

Antal tillsvidareanställda som slutat under perioden uppgick till 341 personer, vilket motsvarade en personalomsättning på 5,0 procent. De främsta avgångsorsakerna var hel ålderspension 33,0 procent samt till kommun/stat/annan offentlig arbetsgivare 21,0 procent. Personalomsättning exklusive ålderspension och avtalspension var totalt 3,0 procent till och med augusti 2019.

Miljö och hållbarhet

Människor ska leva ett gott liv i en god miljö. Det miljö- och hållbarhetsarbete vi gör i Region Gävleborg spelar roll och vi är en del av det hållbarhetsarbete som sker globalt, nationellt och regionalt, utifrån Agenda 2030 och de 17 globala målen.

Utbildning för ett grönt och hållbart Gävleborg

Region Gävleborg deltar i Svenska FN-förbundets och SKL:s gemensamma projekt Glokala Sverige. Det är ett treårigt utbildnings- och kommunikationsprojekt. Projektet handlar om att arbeta med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling i kommuner och regioner i hela Sverige.

För Region Gävleborg är deltagandet en fortsättning på den avsiktsförklaring länets företrädare tecknat om att tillsammans verka för de globala målen.

I maj lanserades Region Gävleborg nya miljö- och hållbarhetsutbildning.

Utbildningen är framtagen tillsammans med Region Kalmar och Region Västmanland. Miljöutbildningen utgår från målen i Agenda 2030. Syftet med utbildningen är att ge våra medarbetare kunskap om Region Gävleborgs miljö- och hållbarhetsarbete. Framtagandet i sig var exempel på ett hållbart arbetssätt-samverkan, effektiv användning av resurser och alla möten utom ett genomfördes på distans. Hittills har 21 procent av alla medarbetare gjort utbildningen, målet är att 50 procent ska genomföra den under detta år.

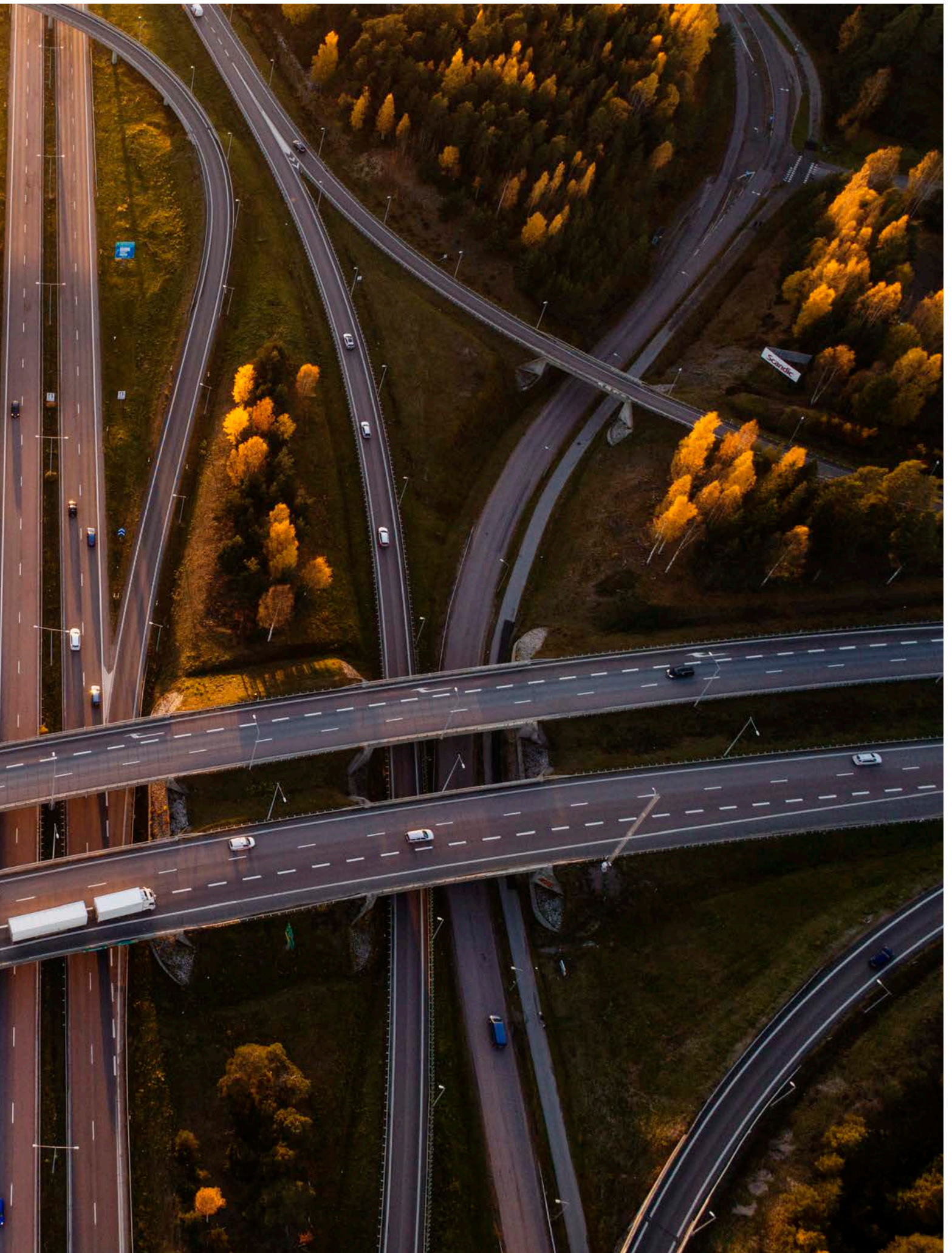
Hållbar upphandling

Hållbar upphandling är ett samarbete mellan Sveriges regioner, med en gemensam uppförandekod för våra leverantörer. Uppförandekoden utgår från FN initiativet

EKONOMI OCH STRUKTURELLA FÖRUTSÄTTNINGAR

Här redovisas statistik om befolkningens storlek och hälsa, några av de faktorer som påverkar Region Gävleborgs ekonomi. Här presenteras även den finansiella analysen för Region Gävleborg januari-augusti 2019.

Global Compact och dess principer. Principerna baseras på internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna, arbetares rättigheter, miljö och anti-korruption.

Under första halvåret har aktiviteter och revisioner genomförts från ett nationellt perspektiv inom flera upphandlingsområden som exempelvis: medicinteknisk utrustning, kirurgiska instrument, livsmedel, IT och kommunikation, läkemedel och undersökningshandskar.

Hållbar pensionsmedelsförvaltning

Regionen säkerställer långsiktigt hållbar pensionsmedelsförvaltning genom att aktivt förvalta våra placeringar. Under våren har fortsatta förändringar gjorts av portföljen med syfte att verka för fortsatt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i våra placeringar. Sammantaget har regionen varit pådrivande i framtagandet av fem nya etiska och fossilfria fonder. Detta har inneburit att regionen har lyckats ställa om till att portföljen till 80 procent är etisk och fossilfri.

Effektiva möten och transporter

Vid medarbetarnas möten och resor är det flera hållbarhetsperspektiv som ska beaktas, miljö, effektivitet och trafiksäkerhet. Projektet resfria möten, finansierat av Energimyndigheten, fortsatte under våren med en workshop för att identifiera hinder/möjligheter med distansmöten. Med hjälp av medel från klimatklivet har 24 el-laddstolpar också satts upp, det för att våra verksamhetsbilar ska kunna bytas ut till elbilar, där det är möjligt.

Ständig förbättring inom vårt interna miljöarbete

För att kunna nå de uppsatta miljömålen och minska miljöpåverkan, arbetar hela organisationen med genomförandet av miljöprogrammet. Miljöarbetet verkställs i vårt ISO 14001-certifierade miljöledningssystem. Under våren re-certifierades hela Region Gävleborg och vårt certifikat förlängdes med tre år.

Ekonomi och strukturella förutsättningar

Det ekonomiska läget

Det råder ännu högkonjunktur i Sverige, men konjunkturtoppen har passerats och enligt den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) kommer BNP-tillväxten under andra halvåret i år samt under 2020 att fortsätta mattas.

Arbetsmarknaden är ännu stark, men antalet sysselsatta föll något under första halvåret. Arbetslösheten under andra kvartalet ligger dock kvar på låga 6,4 procent. Den försvagade BNP-tillväxtens påverkan på arbetsmarknaden är svårbedömd. Indikationer på svagare sysselsättning finns men ger ännu inte tydligt stöd för skarpare nedgång. SKL:s prognos är en mindre nedgång i sysselsättningen under 2019 och 2020 samt att arbetslösheten därefter långsamt stiger mot knappt 7 procent.

Det är några händelser under sommaren i omvärlden och på finansiella marknader som har stor betydelse för prognosen för svensk ekonomi. Konjunkturen i Tyskland mattas tidigare än man räknat med och enligt färsk statistik fortsätter BNP-tillväxten att bromsa in. Samtidigt har kinesisk BNP-tillväxt för andra kvartalet i år landat på den lägsta siffran på 25 år. Dessa länder har stor påverkan på global handel och tynger de svenska exportutsikterna. En annan oförutsedd utveckling är den stora globala nedgången för statsobligationsräntor, inte minst i USA, men även i Tyskland och Sverige.

Utvecklingen i USA kommer att bli tongivande för världsekonomin och för Sverige och bedömningen är att USA-konjunkturen försvagas i år och nästa år. Rännerörelsen kan ses som ett uttryck för sänkta förväntningar på framtida tillväxt samt tilltagande oro på de finansiella marknaderna. Prognoserna präglas dock av stor osäkerhet, till exempel på grund av handelskonflikten mellan USA och Kina och utvecklingen i Hong Kong.

Som följd av den stora räntenedgången i Sverige och globalt, sänks prognoser för såväl korta som långa marknadsräntor till hushåll och företag samt för inflationen.

Årlig procentuell förändring	2018	2019	2020	2021	2022
BNP, kalenderkorrigerad	2,5	1,3	1,1	1,6	1,5
Sysselsättning, timmar	2,4	0,9	-0,3	-0,3	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	6,3	6,3	6,5	6,8	6,8
Inflation, KPI	2,0	1,9	2,0	2,3	2,4
Realt skatteunderlag	1,3	1,3	0,5	0,3	0,9

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting, EkonomiNytt 09/2019 samt MakroNytt 2/2019, 2019-08-22

Trots betydligt svagare sysselsättningsutveckling 2019 än under föregående år, bedöms utvecklingen av skatteunderlaget ligga på samma nivå som för 2018. Förklaringen är att timlönerna totalt på arbetsmarknaden väntas stiga mer än den kommunala sektorns kostnader, vilket gör att värdet på skatteintäkterna ökar. För 2020 bedöms minskningen av antal arbetade timmar ge tydligt avtryck på skatteunderlagstillväxten, som blir den lägsta på tio år.

Omvärldsanalys

Befolkningen

30 juni 2019 bodde 287 222 personer i Gävleborg. Det är en ökning med 675 individer sedan årsskiftet 2018/2019. Ökningen skedde främst i Gävle kommun, där befolkningen ökade med 507 personer. Befolkningen ökade även i Hudiksvall, Ockelbo, Ovanåker och Sandvikens kommuner. I övriga fem kommuner minskade befolkningen något.

Ökningen beror främst på inflyttning från utlandet. Länet hade under det första kvartalet 2019 ett födelseunderskott på 88 personer och ett inrikes flyttnetto på 39 individer. Antalet utrikesinflyttningar till Gävleborg fortsätter dock att minska. Det första halvåret 2019 var antalet utrikesinflyttningar det lägsta sedan de ovanligt stora flyktingströmmarna under 2015 och 2016. Majoriteten av dem som flyttar till Gävleborg från utlandet är män.

Befolkningsprognosen för länet visar att antalet invånare beräknas fortsätta att öka. 2050 beräknar SCB att Gävleborgs befolkning uppgår till 306 148 personer. Samtidigt blir invånarna i Gävleborgs län allt äldre. Detta beror på att vi lever hälsosammare nu jämfört med tidigare samt att vi är bättre på att vårda och bota.

En följd av allt fler äldre i länet är att allt fler också är i behov av vård och omsorg. En annan följd är att försörjningskvoten ökar. År 2019 är försörjningskvoten 86, vilket innebär att 100 personer i åldrarna 20-64 behöver försörja 86 ytterligare personer (barn och äldre) utöver sig själv. År 2050 beräknas försörjningskvoten ha ökat till 93 personer.

Utbildning, arbetsmarknad och hälsa

Utbildningsnivån i länet är generellt låg, lägst i hela riket. 2018 hade 33 procent av befolkningen i åldern 25-64 år i Gävleborg någon form av eftergymnasial utbildning. Generellt har kvinnor högre utbildningsnivå än män. I Gävleborg har 41 procent av kvinnorna (25-64 år) någon form av eftergymnasial utbildning, medan siffran ligger på 26 procent för männen.

Det finns ett tydligt samband mellan föräldrars och barns utbildning. Barn till högutbildade blir oftare själva högutbildade. 80 procent av dem med två högutbildade föräldrar har själva en eftergymnasial utbildning, jämfört med 40 procent om båda föräldrarna har gymnasial utbildning.

Den låga utbildningsnivån är en förklaring till att arbetslösheten i Gävleborg är högre än i riket. Under andra kvartalet 2019 var 10,5 procent av männen och 9,8 procent av kvinnorna i länet arbetslösa enligt SCB (AKU). Det är en ökning jämfört med både första kvartalet 2019 och motsvarande period 2018. Arbetslösheten är högst bland lågutbildade och bland utrikes födda och det är också i dessa grupper som skillnaderna gentemot riket är störst.

Den låga utbildningsnivån i kombination med den höga arbetslösheten förklarar också varför män och kvinnor i Gävleborg förväntas leva ca ett år kortare jämfört med riket. Socioekonomisk status har ett samband med levnadsvanor, livsvillkor och livsmiljöer som i sin tur påverkar hur länge man lever. Medellivslängden i Gävleborg är cirka 83 år för kvinnor och 79,5 år för män.

Hälsoläget generellt är även något sämre än i riket. 67 procent av Gävleborgarna uppger att de har en bra eller mycket bra hälsa. 7 procent anser sig ha en dålig eller mycket dålig hälsa. Bland kvinnor med låga inkomster anser dock hela 16 procent att de har en dålig eller mycket dålig hälsa. Andelarna med symptom på psykisk ohälsa är också särskilt höga bland kvinnor med låga inkomster (31 procent) samt bland unga kvinnor (29 procent i åldern 16-29).

Ekonomi och näringsliv

Sveriges ekonomi inverkar på Region Gävleborgs ekonomi. Ekonomin har nu gått i en avmattningsfas vilket innebär att vi kan förvänta oss en lägre BNP-tillväxt jämfört med tidigare år. Under första kvartalet 2019 växte ekonomin med 0,6 procent vilket är ungefär samma takt som tidigare år. Uppgången berodde dock enbart på utrikeshandeln.

Vård och omsorg är den största näringsgrenen i Gävleborg. Det är flest kvinnor som jobbar i den branschen. Näststörst är tillverkningsindustrin där majoriteten är män. Sysselsättningen har dock minskat över tid i den senare branschen på grund av strukturomvandling.

Under första kvartalet 2019 startade 367 nya företag i länet. Det är något fler jämfört med motsvarande kvartal år 2018 men färre jämfört med tidigare år. 92 företag gick i konkurs under första halvåret 2019 vilket är ungefär samma som motsvarande period förra året. Det är generellt fler män än kvinnor som startar företag.

Fastighetspriserna har sjunkit något jämfört med samma period förra året, åtminstone på villor. Priserna på bostadsrätter har dock ökat något, med ca 700 kr per kvadratmeter mellan augusti 2018 och augusti 2019. Det är ungefär samma ökning i kronor som för riket i genomsnitt.

Finansiell analys

Resultat

Periodens resultat uppgick till 715 mnkr, vilket innebar en positiv avvikelse mot budget med 522 mnkr. Budgetavvikelsen utgjordes av verksamhetens nettokostnader -42 mnkr, skatteintäkter -8 mnkr, generella statsbidrag och utjämning -18 mnkr samt finansnetto +590 mnkr.

Resultatsammanfattning, mnkr	Utfall Jan-aug 2019	Budget Jan-aug 2019	Budget- avvikelse	Utfall Jan -aug 2018	Förändring %	Prognos 2019
Verksamhetens intäkter	1 036	905	131	992	4,4	1 595
Verksamhetens kostnader	-7 244	-7 071	-173	-7 012	3,3	-11 163
Verksamhetens nettokostnader	-6 208	-6 166	-42	-6 020	3,1	-9 568
Skatteintäkter	4 640	4 648	-8	4 503	3,0	6 955
Generella statsbidrag och utjämning	1 677	1 695	-18	1 612	4,0	2 513
Verksamhetens resultat	109	177	-68	95		-100
Finansnetto	606	16	590	12		584
Periodens resultat	715	193	522	107		484

Verksamhetens intäkter uppgick till 1 036 mnkr och avvek positivt mot budget med 131 mnkr. Jämfört med föregående år ökade intäkterna med 4,4 procent. Det var främst specialdestinerade statsbidrag som bidrog till den positiva ökningen. Den positiva ökningen mot budget avsåg specialdestinerade statsbidrag +77 mnkr, försäljning av hälso- och sjukvård +20 mnkr, patientavgifter +1 mnkr, trafikintäkter -3 mnkr samt övriga intäkter +36 mnkr.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar uppgick till 7 244 mnkr, en negativ budgetavvikelse med 173 mnkr. Jämfört med föregående år ökade kostnaderna med 3,3 procent. Avvikelsen mot budget för inhyrd personal var -142 mnkr, pensioner -38 mnkr, personalkostnader -35 mnkr, köpt vård -20 mnkr, sjukvårdsmaterial -15 mnkr, laboratorie- och röntgentjänster -7 mnkr, lokal- och fastighetskostnader -2 mnkr, avskrivningar +4 mnkr, läkemedel +9 mnkr, övriga verksamhetsnära kostnader + 37 mnkr och övriga kostnader +36 mnkr.

Verksamhetens nettokostnader ökade med 3,1 procent jämfört med föregående år och uppgick till 6 208 mnkr jämfört med budgeterade 6 166 mnkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ökade med 3,3 procent jämfört med föregående år och uppgick till 6 317 mnkr jämfört med budgeterade 6 343 mnkr. Skatteintäkterna visade en negativ avvikelse mot budget med 8 mnkr vilket berodde på höjning av grundavdraget för personer som fyllt 65 år. Generella statsbidrag och utjämning visade en negativ avvikelse mot budget med 18 mnkr. Kompensation för höjt grundavdrag för personer som fyllt 65 år bidrar positivt, medan utebliven höjning av de generella statsbidragen enligt Budgetpropositionen för 2018 samt ökad återbäring till staten för läkemedelsrabatter via läkemedelsbidraget påverkar negativt.

Finansnettot uppgick till 606 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 590 mnkr och berodde till största del på orealiserade vinster inom pensionsfonden då kortfristiga finansiella placeringar från och med den 1 januari 2019 ska värderas till verkligt värde enligt ny lag om kommunal bokföring och redovisning.

Resultatprognosen för året uppgår till 484 mnkr jämfört med budgeterade 187 mnkr. I förhållande till verksamheten nettokostnader är det prognostiserade resultatet 5,1 procent, vilket är 3,1 procentenheter högre än regionfullmäktiges finansiella mål. I prognosen ingår orealiserade vinster och förluster i pensionsfonden med 622 mnkr. Det förbättrade resultatet med 297 mnkr jämfört med budget består av finansnetto +559 mnkr, verksamhetens intäkter + 222 mnkr, skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning -46 mnkr och verksamhetens kostnader -438 mnkr.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat för ett visst räkenskapsår regleras under de närmast följande tre åren. Regionen hade vid årets ingång inget negativt balanskravsresultat från tidigare år. Årets prognostiserade resultat uppgår till 484 mnkr och årets prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 1 mnkr.

	Prognos 2019
Balanskravsresultat, mnkr	
Årets prognostiserade resultat	484
Realisationsvinster som inte står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-
Realisationsförluster till följd av försäljning som inte står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning	-
Orealiserade vinster (-) och förluster (+) i värdepapper	-622
Återföring av orealiserade vinster (+) och förluster (-) i värdepapper	139
Årets prognostiserade resultat efter balanskravsjusteringar	1
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Årets prognostiserade balanskravsresultat	1

Balansräkning

Balansomslutningen uppgick vid periodens slut till 8 186 mnkr, en ökning sedan årsskiftet med 1 018 mnkr. Ökningen berodde främst på förändrade redovisningsprinciper från och med den 1 januari 2019 enligt ny lag om kommunal bokföring och redovisning där kortfristiga placeringar ska värderas till verkligt värde.

Det egna kapitalet uppgick till 3 516 mnkr vilket innebar en soliditet på 43,0 procent. Regionens mål 2019 är att den inte får understiga 30,0 procent.

Anläggningstillgångarna minskade med 59 mnkr och vid periodens slut uppgick de till 2 051 mnkr. Anledningen till minskningen var att avskrivningarna var högre än investeringarna.

Omsättningstillgångarna uppgick till 6 135 mnkr vilket var en ökning sedan årsskiftet med 1 077 mnkr. Kortfristiga placeringar i pensionsfonden ökade med 1 019 mnkr vilket berodde till största del på förändrade redovisningsprinciper från och med den 1 januari 2019 enligt ny lag om kommunal bokföring och redovisning där kortfristiga finansiella placeringar ska värderas till verkligt värde. I årets ingående balans har 343 mnkr bokats mot eget kapital och resterade 676 mnkr utgjordes av periodens resultat i pensionsfonden.

Likvida medel ökade med 106 mnkr, förråd ökade med 1 mnkr medan kortfristiga fordringar minskade med 49 mnkr.

Eget kapital, avsättningar och skulder uppgick till 8 186 mnkr. Eget kapital uppgick till 3 516 mnkr, en ökning sedan årsskiftet med 1 058 mnkr. Förändringen bestod dels av periodens resultat 715 mnkr samt 343 mnkr som bokats mot eget kapital i och med förändrade redovisningsprinciper från och med den 1 januari 2019 gällande kortfristiga finansiella placeringar.

Avsättningar för pensioner ökade med 187 mnkr. Kortfristiga skulder minskade med 226 mnkr, leverantörsskulder och upplupna kostnader minskade medan skulder till staten samt övriga kortfristiga skulder ökade. Långfristiga skulder minskade med 1 mnkr.

Prognosen vid årets slut visar en balansomslutning på 8 263 mnkr, en ökning under året med 1 095 mnkr. Ökningen beror främst på förändrade redovisningsprinciper från och med den 1 januari 2019 enligt ny lag om kommunal bokföring och redovisning där kortfristiga placeringar ska värderas till verkligt värde. Det egna kapitalet beräknas uppgå till 3 285 mnkr vilket innebär en soliditet på 39,8 procent. Regionens mål 2019 att soliditeten inte får understiga 30,0 procent förväntas därför uppnås.

Tillgångarna beräknas uppgå till 8 263 mnkr vid årets slut. Anläggningstillgångarna beräknas till 2 131, en ökning under året med 21 mnkr. Kortfristiga fordringar och förråd beräknas uppgå till 579 mnkr, en minskning under året med 20 mnkr. Kortfristiga placeringar i pensionsfonden beräknas till 5 072 mnkr, en ökning under året med 1 034 mnkr, dels genom 343 mnkr som i ingående balans bokats mot eget kapital samt prognostiserat resultat inom pensionsfonden med 691 mnkr. Likvida medel beräknas till 481 mnkr, en ökning under året med 60 mnkr.

Eget kapital, avsättningar och skulder beräknas uppgå till 8 263 mnkr vid årets slut. Eget kapital beräknas till 3 285 mnkr, en ökning under året med 827 mnkr, dels genom årets beräknade resultat på 484 mnkr samt 343 mnkr som bokats mot eget kapital avseende kortfristiga placeringar i pensionsfonden.

Avsättningar för pensioner beräknas öka med 281 mnkr. Kortfristiga skulder beräknas minska med 11 mnkr och långfristiga skulder beräknas minska med 2 mnkr.

Kassaflödesanalys

Likvida medel den 31 augusti 2019 uppgick till 527 mnkr, en ökning under året med 106 mnkr.

Kassaflödet från den löpande verksamheten var positivt med 215 mnkr. Kassaflödet från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital uppgick till 393 mnkr och kassaflödet från förändring av rörelsekapital uppgick till -178 mnkr. Fordringar o förråd minskade med 48 mnkr, framförallt minskade kundfordringarna. Kortfristiga skulder minskade med 226 mnkr, leverantörsskulder och upplupna kostnader minskade medan skulder till staten och övriga kortfristiga skulder ökade

Investeringsverksamhetens negativa kassaflöde uppgick till 107 mnkr. Under perioden investerades 108 mnkr i materiella anläggningstillgångar. Försäljning av materiella anläggningstillgångar har skett med 1 mnkr.

Finansieringsverksamheten visar ett negativ kassaflöde på 2 mnkr avseende utbetalning av lån till Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg.

Prognosen för året visar ett positivt kassaflöde med 60 mnkr. De likvida medlen beräknas uppgå till 481 mnkr vid utgången av 2019. Kassaflödet från den löpande verksamheten beräknas vara positivt med 334 mnkr medan investeringsverksamheten påverkar kassan negativt med 272 mnkr och finansieringsverksamheten påverkar kassan negativt med 2 mnkr.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

För att trygga pensionsutfästelsen och de utbetalningar som den i framtiden ger upphov till har en pensionsfond byggts upp. Förvaltningen av de placerade medlen har i allt väsentligt under perioden skett enligt Direktiv för förvaltning av pensionsfond som beslutats av regionfullmäktige.

Det övergripande målet för pensionsförvaltningen är att tillgångarna, på lång sikt skall täcka pensionsåtagandet. För närvarande täcker tillgångarna cirka 66 procent av skulden. Regionens totala pensionsskuld den 31 augusti 2019 uppgick till 7 634 mnkr. Pensionsfondens marknadsvärde uppgick den 31 augusti till 5 057 mnkr och ökade under perioden med 676 mnkr. Främsta orsaken var en positiv utveckling av aktiefonderna.

Pensionsfonden har sedan årsskiftet gett en avkastning på 14,1 procent vilket var 2,1 procentenheter lägre än jämförbart index. Räntor har avkastat 2,6 procent vilket var 0,1 procentenheter över index och aktier har avkastat 25,1 procent vilket var 0,4 procentenheter över index. De alternativa investeringarnas avkastning för perioden uppgick till 10,2 procent, vilket var 8,7 procentenheter högre än index. Sedan 2005 har fonden gett en årlig avkastning med 6,4 procent medan index avkastat 6,1 procent.

Åtaganden för pensionsförmåner som intjänats från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen, medan pensionsförmåner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen.

Driftredovisning

Periodens resultat uppgick till 715 mnkr vilket innebar en positiv avvikelse mot budget med 522 mnkr. Prognosen för året beräknas uppgå till 484 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 297 mnkr.

Resultatsammanfattning, mnkr	Utfall Jan-aug 2019	Budget Jan-aug 2019	Budget- avvikelse	Utfall Jan-aug 2018	Budget 2019	Prognos 2019
Regionstyrelsen	801	129	672	223	187	748
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-87	64	-151	-118	0	-253
Kultur- och kompetensnämnd	7	1	6	8	0	3
Hållbarhetsnämnd	-12	-2	-10	-5	0	-17
Gemensam nämnd för Hjälpmedel SAM och FOU-Välfärd	3	1	2	-2	0	1
Företagshälsovårdsnämnd	3	0	3	0	0	2
Patientnämnd	0	0	0	1	0	0
Periodens resultat	715	193	522	107	187	484

Regionstyrelsens resultat uppgick till 801 mnkr vilket var 672 mnkr bättre än budget. Verksamhetens intäkter uppgick till 710 mnkr och avvek positivt mot budget med 37 mnkr. Främsta anledningen var högre specialdestinerade statsbidrag än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 6 836 mnkr, en positiv budgetavvikelse med 72 mnkr. Främsta orsaken var att budgetreserven inte tagits i anspråk och lägre kostnader för konsulter inom bland annat IT-förvaltningen, regionledning och Framtidsbygget. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgick till 6 317 mnkr vilket var 26 mnkr lägre än budget. Finansnettot uppgick till 610 mnkr och avvek positivt mot budget med 589 mnkr. Främsta orsaken var orealiserade vinster inom pensionsfonden.

Regionstyrelsens prognos för året visar ett resultat på 748 mnkr, vilket är 561 mnkr högre än budget. Detta beror främst på orealiserade vinster inom pensionsfonden. Förtroendevalda och Regionstab prognostiserar ett negativt resultat medan övriga verksamheter prognostiserar ett positivt resultat.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultat för perioden uppgick till -87 mnkr jämfört med budgeterade 64 mnkr, en negativ avvikelse mot budget med 151 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 5 210 mnkr och avvek positivt mot budget med 101 mnkr. Det var främst specialdestinerade statsbidrag och extern försäljning av hälso- och sjukvård som bidrog till den positiva avvikelsen. Verksamhetens kostnader uppgick till 5 294 mnkr, en negativ avvikelse mot budget med 252 mnkr. Främsta orsakerna var kostnader för inhyrd personal, personalkostnader och köpt vård. Finansiella kostnader uppgick till 3 mnkr vilket var desamma som periodens budget.

Hälso- och sjukvårdsnämndens prognos för året beräknas uppgå till -253 mnkr jämfört med budgeterade 0 mnkr. Verksamhetens intäkter beräknas bli 203 mnkr högre än planerat. Främsta anledningen är högre specialdestinerade statsbidrag än planerat. Verksamhetens kostnader beräknas bli 456 mnkr högre än budget, vilket främst förklaras av högre kostnader för inhyrd personal samt personalkostnader.

Kultur- och kompetensnämndens resultat uppgick till 7 mnkr, vilket var 6 mnkr bättre än budget. Verksamhetens intäkter uppgick till 208 mnkr och avvek positivt mot budget med 13 mnkr. Främsta orsaken var bidrag för cirka 45 så kallade Extratjänster via arbetsförmedlingen som nämnden har. Även statsbidrag redovisar en positiv budgetavvikelse beroende på fler bidragsberättigade utbildningsplatser samt högre uppräknings av bidrag till folkhögskolorna och Kultursamverkansmodellen än planerat. Verksamhetens kostnader uppgick till 201 mnkr och avvek negativt mot budget med 7 mnkr. Främsta orsakerna var personalkostnader och inhyrd personal. Avvikelsen berodde på de extratjänster som nämnden har och på folkhögskolornas ökade verksamhet.

Kultur- och kompetensnämndens prognos för året beräknas uppgå till 3 mnkr. Verksamhetens intäkter beräknas bli 14 mnkr högre än budgeterat, främst beroende på bidrag för Extratjänster och statsbidrag till folkhögskolorna och Kulturverkansmodellen. Verksamhetens kostnader beräknas bli 11 mnkr högre än budget. Främst beroende på högre personalkostnader på grund av Extratjänster och fler deltagarplatser inom folkhögskoleverksamheten.

Hållbarhetsnämndens resultat för perioden uppgick till -12 mnkr, jämfört med budgeterade -2 mnkr. Verksamhetens intäkter blev 10 mnkr lägre än budgeterat, främst beroende på att ett planerat statsbidrag gällande bidrag för sommarlovskort som ger gratis resor för skolungdomar uteblev. Även trafikintäkter blev lägre än budget. Verksamhetens kostnader blev desamma som planerat.

Hållbarhetsnämndens prognos för året beräknas uppgå till -17 mnkr. Verksamhetens intäkter beräknas bli 14 mnkr lägre än budget, främst beroende på uteblivet statsbidrag för gratis resor till skolungdomar samt lägre trafikintäkter. Verksamhetens kostnader beräknas bli 3 mnkr högre än budget. Det är främst ersättning till trafikföretagen där indexökningen är högre än planerat samt högre kostnader för underhåll av tåg som bidrar till den negativa avvikelsen mot budget.

Resultatet för gemensam nämnd för Hjälpmedel SAM och FOU-Välfärd blev 3 mnkr. En positiv avvikelse mot budget med 2 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 82 mnkr vilket är desamma som periodens budget. Verksamhetens kostnader uppgick till 79 mnkr jämfört med budgeterade 81 mnkr. Prognosen för året beräknas till 1 mnkr.

Resultatet för Företagshälsovårdsnämnden uppgick till 3 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 3 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 24 mnkr, en positiv avvikelse mot budget med 3 mnkr. Den positiva avvikelsen beror till största del på utökning av verksamheten i och med att Söderhamn och Hofors kommun ingår i nämnden från och med år 2019. Verksamhetens kostnader uppgick till 21 mnkr vilket är desamma som periodens budget.

Företagshälsovårdsnämndens prognos för året beräknas uppgå till 2 mnkr. Verksamhetens intäkter beräknas bli 4 mnkr högre än planerat beroende på ökade intäkter i och med att Söderhamn och Hofors ingår i nämnden från och med år 2019. Verksamhetens kostnader beräknas bli 2 mnkr högre än planerat beroende på högre personalkostnader än planerat.

Patientnämndens resultat under perioden uppgick till 0 mnkr vilket är desamma som periodens budget. Både verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader följer periodens budget. Nämndens resultatprognos beräknas till 0 mnkr.

Investeringsredovisning

De totala investeringarna för perioden uppgick till 108 mnkr och bestod av byggnader 48 mnkr, medicinteknisk utrustning 26 mnkr, hjälpmedel 23 mnkr, ambulanser 8 mnkr och byggnadsinventarier 3 mnkr.

Den största investeringen inom medicinteknisk utrustning var en kombinerad interventions- och datortomografutrustning vid röntgen, Gävle sjukhus på 12 mnkr.

Inom Framtidsbygget har investeringar gjorts för program och systemarbete med 7 mnkr.

Vid Gävle sjukhus har en ombyggnad av städcentralen slutförts under perioden. En större ombyggnation av Hälsans Hus i Hudiksvall genomförs för närvarande i flera etapper (2018-2021). Ett antal mindre ombyggnadsprojekt av hälso- och sjukvårdens lokaler har genomförts på flera orter i länet. Löpande underhållsinvesteringar i bland annat fastighetsteknik har också genomförts.

Mnkr	Jan - aug 2019	Inv ram 2019	Prognos 2019
Regionstyrelsen	4	28	25
Hälso- och sjukvårdsnämnd	33	117	68
Kultur- och kompetensnämnd	-	-	0
Hållbarhetsnämnd	-	3	-
Gemensam nämnd för Hjälpmedel och FOU- välfärd	23	33	33
Företagshälsovårdsnämnd	-	-	-
Patientnämnd	-	-	-
Summa maskiner och inventarier	60	181	126
Regionstyrelsen - byggnadsinvesteringar	48	340	147
Totala investeringar	108	521	273

Prognosen för årets investeringsutgifter uppgår totalt till 273 mnkr vilket är 248 mnkr lägre än beviljad investeringsram.

Prognosen för maskiner och inventarier är 126 mnkr vilket är 55 mnkr lägre än beviljad investeringsram. Främsta anledningarna till minskningen är förseningar i upphandlingsprocesser samt att Hälso- och sjukvårdens ledningsgrupp beslutat att avvakta med investering av operationsrobot då man bedömer att det saknas tillräckligt underlag för att fatta beslut om denna investering.

Prognosen för byggnader är 147 mnkr vilket är 193 mnkr lägre än planerat. Främsta anledningen är fördröjningar i upphandlingsprocesser och detaljplanebeslut inom Framtidsbygget.

Specifikation investeringar i byggnader, mnkr	Utfall tom 2018	Utfall jan - aug 2019	Inv ram 2019	Prognos 2019	Inv ram totalt
GÄVLE					
Rum för slutenvårdsdos ¹⁾	2	-	-	0	2
Hus 01 byte av avloppsstammar ¹⁾	0	0	-	4	4
Flytt av C-båge röntgen ¹⁾	5	0	-	0	5
Ombyggnad städcentralen ¹⁾	1	8	-	9	9
Övriga investeringar i Gävle ¹⁾	18	12	-	27	52
Summa investeringar i Gävle	26	20	0	40	72
HUDIKSVALL					
Hälsans Hus ¹⁾	2	12	-	15	30
Ambulanstvätt ¹⁾	5	0	-	0	5
Hus 10 person och varuhissar ¹⁾	0	-	-	3	3
Övriga investeringar i Hudiksvall ¹⁾	2	6	-	9	26
Summa investeringar i Hudiksvall	9	18	0	27	64
Övriga investeringar i Bollnäs/Sandviken/Söderhamn/Ljusdal ¹⁾	10	3	-	15	32
Investeringar i Bollnäs/Sandviken/Söderhamn/Ljusdal	10	3	0	15	32
FRAMTIDSBYGGET					
Hus 07 Hudiksvall	-	0	39	33	307
Hus 08 Hudiksvall	-	0	-	-	82
Program och systemarbete	41	7	100	18	525
Tillkommande investeringar Framtidsbygget	-	-	49	-	-
Summa Framtidsbygget Gävle och Hudiksvall	41	7	188	51	914
Övriga tillkommande projekt	-	-	152	14	-
SUMMA TOTALT	86	48	340	147	1 082

¹⁾ Ingår i investeringsramen 2019 för övriga tillkommande projekt.

I april 2016 antog regionfullmäktige ett byggprogram för Hudiksvalls- och Gävle sjukhus. I juni 2016 beslutade regionfullmäktige att bevilja budget med 525 mnkr för genomförande av program- och systemskede. Budget för genomförande av programmet uppgår totalt till 5 025 mnkr.

Program- och systemskedet kommer att följas av beslut i regionfullmäktige avseende byggnadsinvesteringar på respektive sjukhusområde, för genomförande av projektering och av de olika bygginvesteringarna. Det första av dessa beslut

gällande ombyggnad av hus 07 i Hudiksvall togs på regionfullmäktige i september 2016 och omfattar 267 mnkr. I juni 2018 tog regionfullmäktige tilläggsbeslut gällande ombyggnad av hus 07 på 40 mnkr och beslut gällande ombyggnad av hus 08 plan 4 och 5 på 82 mnkr.

I slutet av december 2018 skedde tilldelning av projekterande konsulter för Framtidsbygget i Hudiksvall och Gävle. Båda dessa tilldelningar överprövades men förvaltningsrätten i Falun gav Regionen rätt i mars 2019. Då överklagades tilldelning i Gävle till kammarrätten som i juli 2019 gav Regionen rätt. Detta innebär att förstudie- och programhandlingsarbetet för Hudiksvall startades våren 2019 och för Gävle kommer starten att ske under hösten 2019.

Framtidsbedömning

Prognosen för årets resultat för innevarande år uppgår till 484 mnkr och resultatmarginalen (resultat i procent av verksamhetens nettokostnader) till 5,1 procent, vilket är 3,1 procentenheter högre än regionfullmäktiges finansiella mål. I resultatet ingår värdeförändring av kortfristiga finansiella placeringar i enlighet med ny lag om kommunal bokföring och redovisning, som trädde i kraft den 1 januari 2019. Det prognostiserade balanskravsresultatet uppgår till 1 mnkr. Nettokostnaden beräknas öka med 3,1 procent, vilket är mer än budget.

Resultatprognos 2018-2022 Mnkr	Utfall 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022
Verksamhetens nettokostnader	-9 280	-9 568	-9 619	-9 810	-10 062
Skatteintäkter	6 757	6 955	7 072	7 228	7 434
Generella statsbidrag och utjämning	2 413	2 513	2 721	2 786	2 850
Verksamhetens resultat	-110	-100	174	204	222
Finansnetto	249	584	18	-8	-21
Årets resultat	139	484	192	196	201
Nettokostnadsförändring	3,8%	3,1%	0,5%	2,0%	2,6%
Resultatmarginal*	1,5%	5,1%	2,0%	2,0%	2,0%

*) Fullmäktiges mål är 1 % av verksamhetens nettokostnad 2018 och 2 %, inklusive värdeförändring kortfristiga placeringar pensionsfond, 2019 - 2022

Styrelsens resultatprognos för 2019 - 2022 baseras på prognos från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning från augusti. Dessa intäkter och fullmäktiges finansiella mål för resultatmarginal ger nettokostnadsutrymmet för verksamheten. Skatteunderlagets utveckling är något bättre jämfört med föregående prognos, men den innebär fortfarande en inbromsning vilket ger en lägre möjlig nettokostnadsutveckling 2020 – 2022 jämfört med 2018 och 2019. Från och med 2020 försämras finansnettot främst på grund av ökade räntekostnader på pensionskulden. Skattesatsen antas vara oförändrad, 11,51 kr, under prognosperioden.

De två senaste åren har resultatet före finansnetto varit negativt. Främsta orsaken är högre kostnader än planerat, vilket har kompenseras av riktade statsbidrag samt positivt finansnetto. Prognosen för perioden 2020 - 2022 förutsätter att kostnadsutvecklingen dämpas. I samband med att budget 2020 och ekonomisk plan 2021 – 2022 behandlades, beslutade fullmäktige att uppdra till regionstyrelsen att samordna och leda arbetet med att ta fram och genomföra en åtgärdsplan för god ekonomisk hushållning. Planen presenteras för fullmäktige i separat ärende. Den innebär att åtgärder motsvarande 256 mnkr i årseffekt 2020 måste vidtas för att nå den prognostiserade nettokostnadsökningen på 0,5 procent. För att hålla nere nettokostnadsutvecklingen i ett längre perspektiv behöver åtgärderna uppgå till totalt 600 mnkr. Planen omfattar områdena inköp, bemanning, prismodeller samt administration och samverkan. Arbetet med åtgärderna har pågått under 2019 och fortsätter 2020.

Styrelsens utgångspunkt är att redovisa ett resultat som innebär en ekonomi i balans 2019 och som uppfyller fullmäktiges resultatmål på 2 procent åren därefter. Målsättningen är därför att den presenterade åtgärdsplanen ska realiseras.

Sammanställd redovisning

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska förvaltningsberättelsen innehålla en översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i koncernen. I denna delårsrapport lämnas ekonomisk information för de aktiebolag som Region Gävleborg har ett betydande inflytande i.

Folktandvården Gävleborg AB

Bolaget ägs till 100 procent av Region Gävleborg.

Bolagets uppgift är att bidra till att folkhälsan i länet förbättras genom att erbjuda förebyggande, reparativ och habiliterande tandvård. Verksamheten bedrivs vid 24 tandvårdskliniker på 15 orter i länet. Bolaget utför även specialisttjänster inom bland annat käkkirurgi, tandreglering, tandlossningssjukdomar, barntandvård och bettfysiologi. Antalet behandlade vuxna var 60 298 stycken jämfört med 62 364 stycken 2018. Antal behandlade under den fria tandvården ökade till 39 818 stycken jämfört 37 985 stycken 2018.

Medelantal anställda i augusti var 437 st fördelade enligt följande yrkeskategorier:

Medelantal anställda	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018
Tandläkare	92	106
Tandhygienister	139	142
Tandsköterskor	162	143
Övrig personal	44	42
Summa	437	433

Periodens intäkter uppgick till 289 mnkr, en minskning med 2,1 procent jämfört med föregående år. Ersättning från regionen utgjorde 36,7 procent av bolagets totala intäkter. Periodens resultat uppgick till 5 mnkr. Resultatprognosen för 2019 uppgår till 4 mnkr.

Mnkr	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018
Totala intäkter	289	296
varav ersättning från regionen	106	102
Periodens resultat	5	5
Eget kapital	65	68
Soliditet %	56	55
Årsprognos 2019/resultat 2018	4	3

Movexum AB

Bolaget ägs till 100 procent av Region Gävleborg.

Syftet är att stödja framväxten av fler innovativa företag som genererar tillväxt och hållbar utveckling i Gävleborg. Det skall göras via en regional inkubator, med lokal närvaro och ett idéflöde från akademien, det offentliga och näringslivet. Inkubatorn har en central roll i det regionala innovationssystemet.

Verksamheten har 7 anställda med huvudkontor i Gävle. Verksamhet bedrivs i hela länet med närvaro på noder vid Propell i Hudiksvall, vid Sandbacka Park i Sandviken, i Gävle Innovation Hub och vid Innovationskontoret på Högskolan i Gävle. Ett förprogram till inkubatorn har körts under våren med 8 nya idéer och 11 personer involverade. Tre bolag har skrivits ut i alumni under perioden (Arrtodo, Cargo Beacon och BlixtIn) och tre bolag har avslutats i förtid (Proxytech, Rhinoc och Klywa). Under perioden januari-augusti var totalt 27 bolag inskrivna, en ökning med 16 bolag från samma period föregående år.

Periodens intäkter uppgick till 5 mnkr. Ersättning från regionen utgjorde 57,1 procent av bolagets totala intäkter. Periodens resultat uppgick till 1 mnkr.

Mnkr	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018
Totala intäkter	5	5
varav ersättning från regionen	3	3
Periodens resultat	1	0
Eget kapital	1	1
Soliditet %	31	34
Årsprognos 2019/resultat 2018	0	0

BILAGOR

Pensionsmedelsförvaltning och pensionsskuld

Mnkr	Utfall 2019-08-31	Utfall 2018-08-31	Utfall 2018-12-31
Avsättningar för pensioner			
Pensioner	2 525	2 305	2 374
Särskild löneskatt	612	559	576
Summa	3 137	2 864	2 950
Ansvarsförbindelse			
Pensionsskuld	3 612	3 855	3 798
Särskild löneskatt	876	935	921
Visstidspensioner	9	11	9
Summa	4 497	4 801	4 728
Pensionsskuld totalt	7 634	7 665	7 678
Pensionsfondens marknadsvärde	5 057	4 713	4 381
Återlånade medel	2 577	2 952	3 297
Pensionsfondens bokförda värde			
Ränteportfölj	1 227	1 475	1 200
Aktieportfölj	2 521	1 446	1 971
Alternativa investeringar	1 113	777	787
Likvida medel	196	74	80
Summa	5 057	3 772	4 038
Portföljsammanställning (andel av marknadsvärde) %			
Ränteportfölj	24,3	34,0	27,3
Aktieportfölj	49,8	43,0	48,0
Alternativa investeringar	22,0	21,0	22,9
Likvida medel	3,9	2,0	1,8
Summa	100,0	100,0	100,0
Pensionsfondens avkastning, %			
	Utfall Jan-aug 2019	Årlig avkastning ¹⁾	Utfall Jan-aug 2018
Ränteportfölj	2,6	4,1	-1,3
<i>Jämförelseindex: OMRX Real</i>	2,5	3,1	1,0
Aktieportfölj	25,1	9,2	10,4
<i>Aktieindex</i>	24,7	7,6	14,5
Alternativa investeringar	10,2	3,8	13,8
<i>OMRX T-bill + 3%</i>	1,5	3,7	1,5
Pensionsfonden totalt	14,1	6,4	7,2
<i>Index</i>	16,2	6,1	9,6

¹⁾ Årlig avkastning sedan 1 januari 2005

Resultaträkning

		Utfall	Budget	Utfall	Budget	Prognos
		Jan-aug 2019	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018	2019	2019
Mnkr						
Verksamhetens intäkter	not 1	1 036	905	992	1 373	1 595
Verksamhetens kostnader	not 2	-7 077	-6 900	-6 844	-10 469	-10 911
Avskrivningar		-167	-171	-168	-256	-252
Verksamhetens nettokostnader		-6 208	-6 166	-6 020	-9 352	-9 568
Skatteintäkter	not 3	4 640	4 648	4 503	6 972	6 955
Generella statsbidrag och utjämning	not 4	1 677	1 695	1 612	2 542	2 513
Verksamhetens resultat		109	177	95	162	-100
Finansiella intäkter	not 5	689	90	74	136	709
Finansiella kostnader	not 6	-83	-74	-62	-111	-125
Året resultat		715	193	107	187	484

Balansräkning

Mnkr	Utfall 2019-08-31	Utfall 2018-08-31	Utfall 2018-12-31	Budget 2019-12-31	Prognos 2019-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	4	8	7	4	4
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 463	1 514	1 494	1 771	1 523
Maskiner och inventarier	492	515	519	625	512
Finansiella anläggningstillgångar	92	90	90	91	92
Summa anläggningstillgångar	2 051	2 127	2 110	2 491	2 131
Förråd	72	75	71	73	73
Fordringar	479	454	528	499	506
Kortfristiga placeringar	5 057	3 772	4 038	4 013	5 072
Kassa och bank	527	310	421	281	481
Summa omsättningstillgångar	6 135	4 611	5 058	4 866	6 132
SUMMA TILLGÅNGAR	8 186	6 738	7 168	7 357	8 263
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Periodens resultat	715	107	139	187	484
Resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Övrigt eget kapital	2 801	2 319	2 319	2 363	2 801
Summa eget kapital	3 516	2 426	2 458	2 550	3 285
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	3 137	2 864	2 950	3 190	3 231
Andra avsättningar	-	-	-	-	-
Summa avsättningar	3 137	2 864	2 950	3 190	3 231
Skulder					
Långfristiga skulder	4	6	5	3	3
Kortfristiga skulder	1 529	1 442	1 755	1 614	1 744
Summa skulder	1 533	1 448	1 760	1 617	1 747
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	8 186	6 738	7 168	7 357	8 263
Panter och ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	4 497	4 801	4 728	4 467	4 429

Kassaflödesanalys

Mnkr	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Prognos
	Jan - aug 2019	Jan - aug 2018	2018	2019	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	715	107	139	187	484
Justering för avskrivningar	167	168	275	256	252
Justering för pensionsavsättningar	187	157	243	252	281
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	-676	-65	-342	-134	-692
Kassaflöde från löpnade verksamhet före förändring av rörelsekapital	393	367	315	561	325
<i>Förändring av rörelsekapital</i>					
Förändring av förråd m m, ökning(-)/minskning(+)	-1	-2	2	0	-2
Förändring av fordringar, ökning(-)/minskning(+)	49	41	-33	-15	22
Förändring av kortfristiga skulder, ökning(+)/minskning(-)	-226	-240	73	-45	-11
Summa förändring av rörelsekapital	-178	-201	42	-60	9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	215	166	357	501	334
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Investering av materiella anläggningstillgångar	-108	-117	-217	-521	-273
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1	2	22	-	1
Investering av finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Investering i pensionsfonden	-	-300	-300	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-107	-415	-495	-521	-272
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring av långfristiga fordringar, ökning(-)/minskning(+)	-2	-	-	-	-2
Årets erhållna investeringsbidrag	-	-	-	-	-
Förändring av långfristiga skulder, ökning(+)/minskning(-)	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2	0	0	0	-2
ÅRETS KASSAFLÖDE	106	-249	-138	-20	60
Likvida medel vid årets början	421	559	559	301	421
Likvida medel vid periodens slut	527	310	421	281	481
Förändring likvida medel	106	-249	-138	-20	60

Noter till resultaträkningen

	Jan-aug 2019	Jan-aug 2018
Not 1. Verksamhetens intäkter		
Patientavgifter	73	70
Försäljning av hälso- och sjukvårdstjänster	131	133
Specialdestinerade statsbidrag	279	239
Trafikavgifter	169	167
Övriga intäkter	384	383
Summa	1 036	992
Not 2. Verksamhetens kostnader		
Löner, arvoden och ersättningar	2 617	2 480
Pensioner	490	461
Övriga personalkostnader	45	51
Inhyrd personal	201	216
Läkemedel	705	683
Köpt vård	1 242	1 221
Övriga verksamhetsnära kostnader	1 007	942
Lokal och fastighetskostnader	194	185
Övriga kostnader	576	605
Summa	7 077	6 844
Not 3. Skatteintäkter		
Skatteintäkt månatliga inbetalningar	4 683	4 523
Prognos årets avräkningslikvid	-52	0
Justeringspost föregående år	9	-20
Summa	4 640	4 503
Not 4. Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	973	946
Bidrag läkemedelsförmån	564	540
Kostnadsutjämningsbidrag	154	146
Övriga generella statsbidrag	23	38
Regleringsavgift	-37	-58
Summa	1 677	1 612
Not 5. Finansiella intäkter		
Vinst vid avyttring av värdepapper	41	48
Orealiserade vinster	618	-
Valutakursvinster	2	2
Räntor/utdelning mm på placerade medel och banktillgodohavanden	23	19
Utdelning från dotterbolag	4	4
Övriga finansiella intäkter	1	1
Summa	689	74
Not 6. Finansiella kostnader		
Ränta på pensionsavsättning	74	57
Förlust vid avyttring av värdepapper	4	-
Orealiserade förluster	2	-
Övriga finansiella kostnader	3	5
Summa	83	62

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Rådet för kommunal redovisning (RKR) är det normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR. RKR ger ut rekommendationer utifrån gällande lagstiftning.

Tidigare tillämpades lag (1997:614) om kommunal redovisning och RKR´s tidigare utgivna rekommendationer. Övergången till LKBR från 1 januari 2019 har inneburit att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper:

Värdering av kortfristiga finansiella instrument

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde. Värdeförändringen av de finansiella instrumenten ska redovisas i resultaträkningen. Med detta som bakgrund har värdet på dessa tillgångar omräknats från anskaffningsvärde till verkligt värde i årets ingående balans, vilket innebar att de finansiella omsättningstillgångarna/kortfristiga placeringarna ökade med 343 mnkr. Regionen tillämpar denna redovisningsprincip när det gäller pensionsfonden och från räkenskapsåret 2019 värderas den till verkligt värde varje månad.

Någon omräkning av jämförelsetalen i resultat- och balansräkning för år 2018 har ej gjorts i denna delårsrapport med hänsyn tagen till tidsaspekten. Omräkning kommer att göras för helår 2018 i årsredovisningen för 2019.

Inventering av lager

Ingen inventering av lager görs i samband med delårsbokslut. Inventering av lager görs endast en gång per år och då i samband med årsbokslut.

Redovisning av semester/jour- och övertidsskuld

Semester/jour- och övertidsskuld stäms endast av i samband med årsbokslut.